

ACAAJ

associació catalana d'amics del llibre infantil i juvenil

Programa biblioteca escolar "puntedu"

100 per llegir! 50 per als petits! – abril 2009

Activitats d'animació a la lectura 1

L'APARADOR(exposicions temàtiques) *NOU*

OBJECTIUS DE L'APARADOR

Organitzar una activitat engrescadora a la Biblioteca escolar.

Fer una petita exposició temàtica aprofitant alguna celebració (aniversaris d'autors, any de la ciència (com aquest 2009), un tema d'estudi, festes populars, estacions de l'any.... El títol L'APARADOR (exposicions temàtiques), tant pot aplegar llibres de ficció com de coneixements o ambdós a la vegada.

Elaborar una activitat més que se sumi a divulgar la importància del llibre i la lectura com a vehicle cultural, d'aprenentatge i de lleure positiu.

Agrupar sota cada tema llibres que atrapin amb la finalitat d'apropar-los als infants mitjançant l'oferta de continguts seductors, més representatius que no pas exhaustius, amb capacitat de desvetllar la curiositat.

Oferir la possibilitat que els nens i nenes hi participin de manera eficaç:

1.- Que hi diguin la seva.

2.- Que hi col·laborin.

3.- Que en facin publicitat.

4.- Que confeccionin el quadern de bitàcola de tot el procés:

- Un quadern col·lectiu per recollir dibuixos, poemes, escrits, reportatge fotogràfic, visites, ... i tot allò susceptible de ser explicat. En pot sortir una bona documentació per enriquir la col·lecció de la Biblioteca escolar.

Una petita mostra per interessar la població escolar, però no únicament, perquè el seu contingut, enginyós o saberut, hauria d'incidir sobre el nucli familiar si se'l convida a visitar la mostra.

* L'EXPOSICIÓ QUE US PROPOSEM:

L'APARADOR. Bèsties i facècies

Una minixposició que posarà en relleu els llibres amb animals com a protagonistes. Els que conté la **Mb** que us ha arribat. La minixposició pot anar encara millor si acompanyeu, els llibres de la Mb, amb els de la vostra Biblioteca escolar que encaixin en cada subtema. Aquesta adjunció també pot ser una tasca interactiva entre l'exposició i els alumnes.

OBJECTIUS:

Abordar un dels temes amb més empatia de la literatura infantil: la relació entre persones i animals. Una temàtica molt estimada pels infants i que s'allarga fins a

l'adolescència. Si ens hi fixem, es tracta d'una presència literària i icònica recurrent amb perfils clars: llibres en què aquest sentiment empàtic és tractat sovint com un càlid refugi contra la por a la foscor, a la soledat, a l'enyor, ... un espai imaginari on els animals supleixen d'alguna manera el rol acollidor i tendre que pertoca als adults.

A mida que els lectors creixen la relació que sovinteja entre humans i animals és la de companys d'aventures i de responsabilitat compartida: els nois i noies se n'ocupen, els tracten bé, els alimenten i les mascotes els ajuden a superar adversitats.

Però quan els infants i els textos s'han fet grans sorgeix un altre tema: l'enfrontament entre bèsties i protagonistes tot i que en les grans aventures hi figuren sovint actes de generositat entre ambdues parts.

I un altre tema amb substància, que pica l'ullet al lector de qualsevol edat, són els textos i les imatges en què les bèsties representen, com un mirall, el comportament humà.

CONTINGUT

L'APARADOR. Bèsties i facècies es desglossa en 5 temes

1. Mascotes i CIA.
2. Aventures i animalades.
3. Enemics irreconciliables.
4. Animalades ben humanes.
5. Coneixement científic del món animal: o quasi.

amb la corresponent selecció bibliogràfica dels llibres de la Mb.:

TEMES I LLIBRES QUE TROBAREU A LA Mb

1. Mascotes i CIA

AUTOR	TÍTOL	EDITORIAL I COL·LECCIÓ
ARROU-VIGNOU, Philippe	<i>Rita i Morro</i>	RBA
BARBAL, Maria	<i>Espaguetti Miu</i>	Barcanova
BOWLEY, Tim. [il. André Neves]	<i>L'Amèlia vol un gos</i>	Kalandraka; Hipòtesi
CANAL, Eulàlia. [il. Valentí Gubianas]	<i>Un somni dins del mitjó</i>	Animallibres (La formiga groga)
JENNING, Jeanette	<i>El abrigo misterioso</i>	Factoría K de libros
LENZ, Patrick	<i>Tom y el pájaro</i>	Libros del zorro rojo
LIAO, Jimmy	<i>Secretos en el bosque</i>	Barbara Fiore

MANKELL, Hennings	<i>El gato al que le gustaba la lluvia</i>	Siruela (Las tres edades)
COWELL, Cressida	<i>Aquest conill pertany a Emili Brown</i>	Beascoa

2.Aventures i animalades

AUTOR	TÍTOL	EDITORIAL I COL·LECCIÓ
BELLI, Giocardi. [il. Wolf Erlbruch]	<i>El taller de les papallones</i>	Barbara Fiore
CANO, Carles. [il. Joma]	<i>Per un botó</i>	La Galera; Hospital Sant Joan de Déu
CAVENEY, Philip	<i>Sebastian Darke. Príncep dels pirates</i>	Bromera
COWELL, Cressida	<i>Com ensinistrar un drac. Singlot Sardina Terrible III</i>	Cruïlla
FRIEDRICH, Joachim	<i>3 i un papagai persegueixen el lladre de caixes fortes</i>	Edebé
FUNKE, Cornelia	<i>Apártate de Mississippí</i>	Siruela (Las tres edades)
FUNKE, Cornelia	<i>El lladre de gorres</i>	Bromera (Esfera. Els llibres de _usana_o Funke)
GAUTHIER, David	<i>El viatge d'en Max</i>	Cruïlla
JUANMIQUEL, M. Àngels. [il. Marta Balaguer]	<i>Vet aquí un pè!</i>	L'Abadia de Montserrat
LE GALL, Pierre. [il. Eric Heliot]	<i>Carlota i Miniatura</i>	Baula
LIAO, Jimmy	<i>Secretos en el bosque</i>	Barbara Fiore
NÚÑEZ, Marisa (adap.). [il. Minako Chiba]	<i>Tres osos</i>	OqO
PERRAULT, Jacques. [il. Francesc Rovira]	<i>El gat amb botes</i>	La Galera (Teatrñi)
RIDDELL, Chris	<i>Ottolina i la gata groga</i>	Cruïlla
VALLVERDÚ, Josep. [il. Marc Torrent]	<i>Xau el gos naufrag</i>	La Galera (Grumets)
VALRIU, Caterina. [il. Carme Peris]	<i>En Galceran i les marietes</i>	Bambú
WEULERSE, Odile	<i>Nasreddin i el seu ase</i>	Baula
ZARCATE, Catherine. [il. Olivier Carpentier]	<i>El búfalo y el pájaro</i>	Proteus

3.Enemics irreconciliables o no

AUTOR	TÍTOL	EDITORIAL I COL·LECCIÓ
ALIAGAT, Roberto.	<i>El cranc ermità</i>	Combel (El cavall)

[il. Daniel Jiménez]		volador)
BLANCH, Xavier. [il. Francesc Rovira]	<i>Sant Jordi, la princesa i en Roderic</i>	Baula (Capsa de contes)
BEE, William	<i>Compte amb la granota</i>	Joventut
CAÑELLAS, Anna [il. Francesc Rovira]	<i>Sant Jordi i el drac</i>	La Galera (Teatrí)
CORMAND, Bernard	<i>El dibuixant d'óssos</i>	Sd:edicions
MAS, Hermínia; DELGADO, _usana – Francesc. [il. _usana Campillo]	<i>Ull de vellut</i>	La Galera (Grumets)
DOYLE, Malachy	<i>El ball del tigre</i>	Joventut
FUNKE, Cornelia	<i>El petit home llop</i>	Animallibres
GARCIA LLORCA, Antonio (adap.). [il. Subi]	<i>El llibre de la selva</i>	Lumen
GRIMM, J.; GRIMM, W. [il. Kveta Pacovska]	<i>Caperucita roja</i>	Kókinos
HOMS, Núria [il. Mercè Canals]	<i>El domador poruc</i>	Edebé (Tren blau)
JIANG HONG, Chen	<i>El príncipe tigre</i>	Corimbo
LONDON, Jack	<i>Ullal blanc</i>	La Magrana (L'esparver)
MEJUTO, Eva	<i>Corre, corre, carbasseta</i>	OqO
MORANDEIRA, Luisa	<i>Mister corb</i>	OqO
MORGENSTERN, Christian. [il Peter Schössow]	<i>La ratera</i>	Joventut
NÚÑEZ, Marisa (adap.). [il. Minako Chiba]	<i>Tres osos</i>	OqO
PERRAULT, Jacques. [il. Francesc Rovira]	<i>La Caputxeta Vermella</i>	La Galera (Teatrí)
PERRIN, Martine	<i>Poti-poti a l'Àfrica</i>	Cruïlla
PULLMAN, Philip. [il. Peter Bailey]	<i>El comte Karlstein</i>	Bromera (Esfera)
STANTON, Andy	<i>Sou un malvat, senyor Gum</i>	Cruïlla

4. Animalades ben humanes

AUTOR	TÍTOL	EDITORIAL I COL·LECCIÓ
ASCH, Frank. [il. Devin Asch]	<i>Els ratolins de la senyora Marlowe</i>	Joventut
BLAKE, Stephanie	<i>Cigronet</i>	Corimbo
BLAKE, Stephanie	<i>No vull anar a l'escola</i>	Corimbo
BLANCH, Ignasi	<i>Petit nen Koala</i>	Sd: edicions
BUCAI, [il. Gusti]	<i>L'elefant encadenat</i>	Serres
CELA, Jaume	<i>L'herència</i>	Cruïlla (El vaixell de vapor)
CHEN, Chih-Yuan	<i>En Rugits i l'Orelles</i>	Thule (Trampantojo)

COLOMBO, Natalia	<i>A prop</i>	Kalandraka / Hipòtesi
COUSINS, Luzy	<i>La Maisy va a la biblioteca</i>	Serres
CUTTBILL, Andy	<i>La vaca que va pondre un ou</i>	Serres
DONALDSON, Julia. [il. Axel Scheffler]	<i>El grúfal</i>	Macmillan Infantil i Juvenil
FONT, Núria (guió) [Valentí _amilia_]	<i>La cigala i la formiga</i>	Cruïlla (Vull llegir!)
GAY, M.	<i>La provisió de petons de la Zea</i>	Corimbo
HORÁCEK Petr	<i>L'oca Ruca</i>	Joventut
KASPARAVICIUS,	<i>El quadre desaparegut</i>	Barbara Fiore
LE HUCHE, Magali	<i>El fabuloso viaje de No-No y sus amigos</i>	SM
MELLING, David	<i>Els gandullops</i>	Beascoa
NÚÑEZ, Marisa	<i>Xocolata</i>	OqO
OMMEN, Sylvia van	<i>Regaliz</i>	Kókinos
ODD, Pauline	<i>A dinar!</i>	La Bet i en Lluc
PATACRÚA	<i>Llop feroç</i>	OqO
PORTIS, An toinette	<i>No es una caja</i>	Factoría K de libros
RAMON, Estrella. [il. Albert Asenmsio]	<i>S.O.S. Rata Rubinata</i>	Bambú
RAMOS, Mario	<i>Sóc el més fort!</i>	Corimbo
RAMOS, Mario	<i>El llop que volia ser un xai</i>	Corimbo
RAVISHANKAR, A. [IL. Pieper, Ch.]	<i>Els elefants mai no obliden</i>	Thule
SOBRINO, Javier. [il. Elena Odriazola]	<i>Un secreto del bosque</i>	OqO
SOLOTAREFF, Grégoire	<i>Què més voldries</i>	Corimbo
TJONG-KHAING, The	<i>A on es troba el pastís</i>	Blume
UBGERER, Tomi	<i>Las aventuras de la familia Melops</i>	Anaya
WILLIS, Jeanne. [il. Tony Ross]	<i>De cotó fluix</i>	Macmillan Infantil i Juvenil (Llibresaure)
ZEVEREN, Michel van	<i>La puerta</i>	Corimbo

5.Coneixement científic del món animal: o quasi.

AUTOR	TÍTOL	EDITORIAL I COL·LECCIÓ
BUTTERWORTH, Chris	<i>Una tranquila charca</i>	Edelvives
LANGE, Monica	<i>Qui ha passat per aquí?</i>	Joventut
PITTAU & GERVAIS	<i>Animals</i>	Cruïlla / Éditions du Panama

ACAAJ
associació catalana d'amics del llibre infantil i juvenil

Programa biblioteca escolar "punedu"

Activitats d'animació a la lectura 2

La visita d'autores i autors (L'autor i la seva obra)
Escriptors o Il·lustradors

Preparació:

La visita d'autors i autores a l'escola és una activitat d'animació a la lectura molt gratificant i perquè ho sigui de veritat convindria efectuar els passos següents:

Tria. Triar un autor o autora, sempre que es pugui, en funció de les preferències dels alumnes.

Establir contacte. Per posar-se en contacte amb l'escriptor o l'il·lustrador, els mestres ho poden fer per telèfon o per carta, però és convenient que tots els interessats o una delegació d'aquests escriguin una o diverses cartes a l'autor o autora sol·licitant la seva presència un dia concret explicant el motiu del seu interès.

Preparar la visita. Els alumnes ajudats pels mestres hauran de preparar una presentació ben documentada i engrescadora de l'autor o autora seleccionat, tant de la seva biografia com de la seva obra.

Lectura. Cada un dels alumnes triarà un o diversos llibres de l'autor per llegir el text i/o les imatges.

Posta en comú. Abans de la visita es posaran en comú les lectures i el que cada una d'elles els hi hagi aportat, i l'opinió que s'han pogut formar de l'autor i la seva obra de manera que es pugui preparar un qüestionari interessant fugint dels tòpics: on vas néixer; quants anys tens; ets casat; tens fills; ...

Col·loqui. Es pot comunicar a l'autor que una vegada els nois i les noies hauran llegit la seva obra confeccionaran un qüestionari com a punt de partida perquè el debat no s'encalli i surtin totes les preguntes d'interès comú. Un qüestionari que li enviaran abans de celebrar-se la sessió.

L'autor i l'obra:

Llegir. Interessar-se en la biografia de l'autor a través de les dades que contenen els paratextos de les seves obres; en els catàlegs de les editorials; les notícies de les revistes especialitzades; les enciclopèdies; etc.

Documentar-se. Els mateixos lectors poden escriure cartes o e-mails sol·licitant aquestes dades a les biblioteques i a les editorials. I si es pot, consultar les pàgines web.

La visita:

Espai. Cal preparar la visita sempre en el lloc més acollidor de que es disposi.

Activitats paral·leles. Llibre de l'activitat. Una activitat que sempre resulta és confeccionar un llibre, un quadern, on els nens i nenes han escrit: Un fragment o imatge que els ha impactat; una pàgina o dibuix que els ha agradat especialment; que els ha fet somiar; que els ha fet reflexionar.

Expressió d'emocions. Redactar les impressions que els han causat la lectura o les imatges.

Creativitat. Confeccionar un cartell pot incentivar la participació dels nens i nenes que se senten motivats per la creació artística i plàstica.

Exposició de llibres. És interessant i gratificant per l'autor o autora que es faci una exposició dels seus llibres que es tinguin a l'escola. Se'n poden demanar en préstec de la biblioteca particular de cada alumne. L'exposició durarà com a mínim fins al final de l'activitat.

Temps. La sessió dura normalment 1 hora. Però queda a criteri dels autors i dels seus recursos personals.

Moderador. És bo que algú s'ocupi d'anar conduint les preguntes i el debat, que algú se'n responsabilitzi.

Colofó. Una posada en comú de la visita serà un bon colofó de l'activitat.

Amb tot la participació tant en l'activitat com en qualsevol part d'aquesta hauria de ser sempre **VOLUNTÀRIA**.

Constància:

Reportatge. És molt interessant que alguns dels assistents s'encarreguin de redactar un reportatge periodístic de l'acte:

- Fotografies
- Confecció d'un dossier que incrementi el fons de la biblioteca.
- Redacció d'un article per la revista del centre (aquest article es pot enviar a l'autor i també a les revistes d'altres centres amb els quals es tingui relació com a col·laboració externa).
- Establir amb altres centres i biblioteques un intercanvi de dossiers.

Mitjans informàtics:

E:mail. Si es disposa de correu electrònic convé utilitzar-lo per comunicar l'activitat a centres propers i llunyans amb els quals si tingui relació.

Internet. Si el centre té una pàgina web pot penjar-hi el muntatge o resultat de l'activitat perquè serveixi com a model per a qui vulgui fer una activitat semblant.

La motivació que l'ús dels mitjans informàtics exerceix en infants i joves és gran i és interessant combinar els aspectes clàssics de la lectura amb els més actuals de la tecnologia perquè cap interès lector en quedi exclòs.

Notes:

Per posar-se en contacte amb la persona escollida és possible acudir a l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, al Departament de Cultura de la Generalitat. Servei del Llibre i Biblioteques, visitant les pàgines web que tenen alguns d'ells.

Activitats d'animació a la lectura 3

Llibre fòrum o club de lectors

Preparació:

Aspectes previs. Per assegurar l'èxit d'un llibre fòrum convé que l'animador posi un interès especial en tres aspectes previs:

- o la selecció del llibre
- o la lectura atenta del text
- o la motivació dels participants

Selecció del text. Si és per als més joves, convé buscar un text assequible a l'edat, però cal que sigui un text ric en contingut i que susciti alguna mena de complicitat de manera que ofereixi diferents línies d'interpretació.

Interès general. Ha de ser un llibre el text del qual concordi amb els interessos del grup amb qui es va a treballar.

Funció prèvia de l'animador. L'animador haurà de fer una lectura de la narració amb un esperit despert, recreador, allunyat del consum passiu de continguts temàtics.

Realització de la lectura. Convé llegir el text dues vegades: la primera per captar el llibre en el seu conjunt; a la segona lectura s'haurà de tenir sempre present les característiques específiques del grup concret al qual s'adreça.

Particularitats. L'animador haurà de fer una lectura globalitzada del llibre i treure'n una sèrie d'aspectes que l'ajudin a centrar la feina amb els lectors. Es pot destacar:

- o breu semblança de l'autor.
- o determinació del tema i descripció de la línia argumental.
- o anàlisi dels elements de ficció:
 - § personatges i relació entre ells.
 - § coordenades espai temps.
 - § anàlisi de la fantasia.
- o factors socioculturals.

- § marc espai temps.
- § aspectes sociològics.
- o especificació del món dels sentiments.
- o Anàlisi de la forma expressiva:
- § tipus de narració
- § tècniques narratives

Motivació:

La forma més directe de motivació en el fòrum és:

Narració oral. La narració oral d'algun passatge que se sàpiga del cert que despertarà l'interès del grup. Una seqüència curta, un flash.

Distribució de fotocòpies. També es pot fotocopiar un passatge atractiu i distribuir-lo entre els lectors.

Metodologia

Per últim es reparteixen els llibres a qui ho demana i es proposa el temps per llegir el relat. Convé que no sigui molt llarg. Un màxim de 15 dies. Un espai de temps massa llarg redueix els efectes de la motivació.

Participació. No cal que tothom llegeixi el llibre per participar.

- o un grup pot haver llegit el llibre tot sencer.
- o un altre només parcialment.
- o un altre grup que només ha escoltat la narració pot opinar sobre el que li fa pensar.

El grau de participació serà diferent però en cada un d'ells es pot provocar l'interès lector

Realització

Espai. El lloc on es realitzi l'activitat haurà de ser agradable i que afavoreixi la col·laboració dels participants de manera distesa, tranquil·la, i que afavoreixi la comunicació.

Paper de l'animador

És imprescindible que l'animador moderi el debat, estableixi torns de paraules, marqui el temps i estigui atent a reconduir la situació si les intervencions no són

pertinents o se'n van del tema, però també s'ha de preparar la lectura en profunditat de manera que pugui fomentar la participació i l'expressió d'opinions.

El paper de l'animador és el d'orientar, afavorir l'intercanvi d'idees, valorar cada una de les aportacions fins i tot les menys interessants. Suggestir els aspectes que no s'hagin tractat però sense dir que no s'han tractat o oblidat per part dels participants.

Valoració de l'activitat

La participació voluntària en una lectura ja és en sí mateixa una valoració positiva i en el cas del llibre fòrum l'avaluació de l'activitat vindrà donada pel grau d'intervenció i la intensitat del debat. Llegir, poder exposar les emocions que una lectura suscita i confrontar opinions respectant les dels altres és una activitat altament satisfactòria i educativa.